



1e Berap 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	4
Programma 1: De gemeente waar het goed wonen is	5
Programma 2: Een leefbare gemeente.....	7
Programma 3: De werkende gemeente.....	9
Programma 4: De dienstverlenende gemeente	12
Programma 5: Bedrijfsvoering / overhead	
1. De gemeente als werkgever.....	13
2. De gemeente als maatschappelijk verantwoord ondernemer	15
Onvoorzien.....	16
Financiële positie.....	17
Afwijkingen.....	18
Risico's en verwachtingen.....	21
Begrotingswijziging	22

Inleiding

Dit voorjaar ondervindt de bevolking van Oude IJsselstreek nog steeds, en in toenemende mate, de gevolgen van een strenge lockdown. Met sluiting van de grens, met een avondklok die maanden geduurd heeft, met horecagelegenheden die lang dicht waren en ook nu nog maar beperkt geopend, met winkels die gedeeltelijk gesloten waren. En helaas ook nog steeds nieuwe besmettingsgevallen en een moeizaam op gang gekomen massavaccinatie.

Desondanks maakt de gemeente Oude IJsselstreek nog steeds beleid, en voert dit ook uit. De gemeente blijft onverminderd ambitieus.

Vooraf in de energietransitie is vooruitgang geboekt. De bouw van de 9 molens van het windpark Den Tol is begonnen, de hoeveelheid opgewekte duurzame energie in de gemeente wordt daarmee fors groter. Naast de zonnevelden wordt er onverminderd ingezet op zonne-energie op daken. We zijn ook bezig te onderzoeken op welke gemeentelijke gebouwen en parkeerplaatsen er nog extra zonnepanelen kunnen komen.

STOER is sinds 1-1-2021 operationeel, het eerste kwartaal van 2021 is voornamelijk gericht geweest op de basis op orde en bestaanszekerheid. De eerste betalingen van de uitkeringen zijn inmiddels gedaan. De strategische agenda voor de verdere transformatie wordt in het tweede kwartaal opgesteld.

Intussen wordt nog steeds in overwegende mate binnen de lijntjes van de begroting gekleurd. Uit onderstaand schema blijkt dat de begroting nog steeds sluit met een positief saldo.

Door het gewijzigde woningbouwbeleid ontstaan meer mogelijkheden voor woningbouw met een stijging van de inkomsten tot gevolg. Daar tegenover staan veel minder inkomsten uit deelnemingen als de BNG, Alliander en Vitens. Al deze bedrijven versterken hun eigen vermogen om in de komende jaren forse investeringen te kunnen doen. Dat gaat ten koste van het dividend in deze deelnemingen.

De algemene uitkering stijgt, maar dit betreft vooral corona-compensaties en Sociaal Domein. Die extra gelden moeten worden opzijgelegd om aan de toenemende verplichtingen te kunnen voldoen. Het levert geen extra vrij besteedbare ruimte op.

Al met al zet dit college de ingeslagen weg voort, en kan het goed omgaan met de uitdagingen die Covid-19 ons biedt. Er is nog weinig reden om het beleid in overwegende mate aan te passen. Af en toe een lichte stuurbeweging, en voor de rest het gas erop houden, en de routeplanner blijven volgen naar een uitweg uit deze crisis. Het voertuig is solide, en kan de weg naar de eindstreep aan.

	Exploitatie			SD
	Totaal	Structureel	Incidenteel	Totaal
Saldo Begroting	257	1.274	-1.017	
1e bestuursrapportage				
* gemelde afwijkingen	-150	-70	-80	
* gemelde afwijkingen SD				1.570
Nieuw saldo begroting na 1e berap	107	1.204	-1.097	

De belangrijkste structurele afwijkingen betreffen hogere kosten onderhoud accommodaties en hogere bankkosten.

De belangrijkste incidentele afwijkingen betreffen meer inkomsten uit omgevingsvergunningen en OZB. Daar tegenover staan lagere dividendbaten en hogere lasten voor gladheidsbestrijding en voorbereiding van de invoering van de Omgevingswet.

Programma 1: De gemeente waar het goed wonen is

Doelen en acties

1- Vergroenen

Het groene landschap is voor een plattelandsgemeente als Oude IJsselstreek belangrijk. We werken aan versterken van biodiversiteit door meer bomen te planten en bloeiende bermen te stimuleren. Dit draagt ook bij aan de CO2-doelstellingen uit het klimaatakkoord, voor opslag van fijnstof en het produceren van zuurstof. Ons groene landschap is de reden dat toeristen naar de Achterhoek komen.

Vergroening in de kernen helpt om hittestress te voorkomen en wateroverlast te bergen bij de toenemende extremen in het weer. Dit draagt bij aan de gezondheid van onze inwoners. In de groene openbare ruimte kan ook gespeeld worden, door jong en oud. Dit stimuleert ontmoeten en bewegen voor een goede gezondheid en ontspanning.

De gemeentelijke gronden met een agrarische functie die in de buurt liggen van de natuurgebieden zetten we in als de kraamkamer van natuurinclusieve landbouw. Dit draagt bij aan een vitaal buitengebied, milieu en ondersteunt de transformatie van de landbouwsector.

Stand van zaken

De Visie op landschap, natuur en groene kernen is afgerond en door de gemeenteraad vastgesteld. Deze visie is de kapstok voor veel meer ontwikkelingen maar de basis ligt in het vergroenen; zo zijn we als Oude IJsselstreek klaar voor een kleurrijke toekomst. Dat onze inwoners ook graag meedoen blijkt uit de succesvolle actie 'Tegel eruit, Boom erin' welke in het 2e postcodegebied Heelweg en Westendorp is gehouden. We hebben weer dubbel zoveel bomen mogen uitdelen dan we van tevoren hadden ingeschat. Daarnaast hebben we als gemeente ook op zoveel mogelijk plekken in de kernen bomen geplant. Zo dragen we samen bij aan klimaatbestendigheid, een fijne leefomgeving en biodiversiteit.

We zijn ook gestart met het maken van een speelruimteplan om de speelplekken voor jong en oud te analyseren op onderhoudstoestand, maar ook de demografische gegevens, aantrekkelijkheid en klimaatbestendigheid bijvoorbeeld.

Het ondersteunen van de transformatie van de landbouwsector is een lang proces dat we zorgvuldig doorlopen met onze pachters. De eerste stappen zijn gezet in het gebied Zwarte Veen. De komst van de accountmanager bedrijven als eerste aanspreekpunt ter ondersteuning van de agrarische sector helpt hierbij.

2- Verduurzamen

Verduurzamen gaat verder dan het aanwenden van nieuwe bronnen van energie, of het afschakelen van het aardgas. Het gaat, vrij letterlijk, over het duurzaam maken van onze leefomgeving. Over hoe we ervoor zorgen dat de fijne leefomgeving van vandaag er morgen ook nog is.

We zijn al op de goede weg. Zo hebben we bijvoorbeeld al meer zonnepanelen op daken dan gemiddeld en maken we een inhaalslag met opwekken duurzame elektriciteit. Maar we hebben nog veel stappen te zetten.

Vanzelfsprekend betekent dat dat we onze bijdrage aan de energietransitie leveren, zoals opgetekend in de Regionale Energiestrategie en de Transitievisie Warmte. Maar het betekent ook dat we de circulaire economie willen aanjagen. Zoals we doen met een circulair ontwikkelde en gebouwde brug in Ulft en met de aanstaande ontwikkeling op Hofskamp Oost.

Als plattelandsgemeente heeft 80% van ons buitengebied een agrarische bestemming. Ook deze 80% kan en moet duurzamer worden dan nu, toekomstbestendiger. Dit is zowel een technische opgave als een sociale. Het verduurzamen van de landbouw vraagt om nieuwe manieren van werken die de bestaande manier van werken aanvullen. Deels gaat het om (inter)nationale ontwikkelingen waar we geen invloed op hebben. Maar we kunnen wel de innovatiekracht uit onze gemeente proberen in te zetten voor de landbouw. En we kunnen landbouwers zoveel mogelijk helpen met alle vragen die ze hebben.

■ Stand van zaken

Voorals in de energietransitie is vooruitgang geboekt. De bouw van de 9 molens van het windpark Den Tol is begonnen, de hoeveelheid opgewekte duurzame energie in de gemeente wordt daarmee fors groter. Naast de zonnenvelden wordt er onverminderd ingezet op zonne-energie op daken. Bedrijven wordt gestimuleerd tot het plaatsen van zonnepanelen op grote bedrijfsdaken. We zijn ook bezig te onderzoeken op welke gemeentelijke gebouwen en parkeerplaatsen er nog extra zonnepanelen kunnen komen. Er wordt een eerste visie gemaakt voor het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving in 2050. We liggen op schema bij het maken van deze Transitievisie Warmte. Regionaal wordt er gewerkt aan de RES, de Regionale Energie Strategie. De RES komt in het najaar ter goedkeuring in de raad.

3- (ver)Bouwen

Verbouwen betekent letterlijk werken aan panden die al bestaan, die hun plaats hebben in onze kernen. We zijn trots op wat we hebben, en daar zijn we zuinig op. We willen bestaande bebouwing beter benutten en effectiever gebruiken. Daarom geven we met de nieuwe wooncriteria ruimte. Ruimte die zorgt voor een nieuwe dynamiek op de woonmarkt. Leegstaand vastgoed kan herontwikkeld worden tot woningen. Daarbij werken we vanuit kwaliteit, niet alleen vanuit een economisch perspectief. Dat doen we ook als we nieuwe woonruimte creëren. We gaan voor de juiste woning op de juiste plek, en daarbij kijken we ook naar geschikte onbebouwde ruimte. Zo kunnen we op gemeentelijke gronden bijvoorbeeld wonen in het groen realiseren. Voor jong en oud.

Door te kiezen voor deze aanpak, kiezen we er ook voor vaak te werken aan grond en stenen die niet in eigendom van ons als gemeente zijn. Dat betekent dat we er ook voor kiezen te werken in partnerschap met de omgeving. Dit geldt ook voor ontwikkelingen die over een heel gebied gaan, zoals het stroomgebied van de Oude IJssel. Hier faciliteren we goede ideeën en brengen we partners bij elkaar om in een groter perspectief een gebiedsontwikkeling te realiseren. Mensen wonen langer zelfstandig thuis. Voor een deel van onze ouderen worden huis en tuin te groot om te onderhouden. Verhuizen naar een meer passende woning wordt vaak ervaren als een te grote stap. We denken dat het Knarrenhof concept wel een aantrekkelijke woonvorm kan zijn. Het is bedacht als oplossing voor die mensen die maximaal lang zelfstandig willen zijn, zonder afhankelijk te zijn van familie, vrienden of externe zorg. Deze woonvorm wordt steeds populairder. Het college gaat de behoefte nader onderzoeken en vervolgens kijken waar we een Knarrenhof kunnen realiseren.

■ Stand van zaken

De huidige opgave is 100 tot 150 woningen per jaar realiseren door middel van transformatie en inbreiding. Een groot aantal projecten is inmiddels opgestart. Deels komen deze projecten voort uit het traject 'kleine kernen aanpak'. Intensieve trajecten met vaak zeer betrokken dorpsbelangenorganisaties en bewoners. Maar, met resultaat! Het levert concrete projecten op voor de inwoners van de kernen en draagt bij aan de leefbaarheid. CPO t Kuipje in Breedenbroek is daar een voorbeeld van. Daarnaast hebben we begin 2021 ook in Etten en Heelweg akkoord gegeven op meerdere woningbouwinitiatieven voor de concrete lokale behoefte van zowel starters als ouderen. Naar verwachting gebeurt dit medio 2021 ook voor Mechelen, Netterden en Varsselder-Veldhunen. Het in januari 2021 vastgestelde bestemmingsplan 'Woongebied Rivierduinen, vml. Buizenfabriek Silvolde' is een concreet voorbeeld van een woningbouwinitiatief in een grotere kern. Binnenkort zullen hier de eerste woningen gebouwd worden. Met het oppakken van woningbouw op transformatie en/of inbreidingslocatie gaan wij ook in 2021 onverminderd verder. In totaal zijn er nu, eerste kwartaal 2021, plannen voor ca. 800 woningen.

De krapte op de woningmarkt neemt echter verder toe. Daarnaast is uit onderzoek aangetoond dat er een additionele behoefte is tot maximaal 2.250 woningen tot 2030. Deze behoefte is echter niet volledig op transformatie en/of inbreidingslocatie binnen de kernen te realiseren. Dit 'extra' deel woningbouw vraagt om uitleglocaties aan de randen van de kernen. We hebben daarom de afgelopen maanden gewerkt aan een concreet raadsvoorstel om vijf uitleglocaties aan te wijzen waar ruimte is voor 1.400 tot 1.850 woningen, inclusief een fasering voor de ontwikkeling van deze locaties. Daarmee geven we invulling aan de vraag van de raad om de woningbouw in Oude IJsselstreek te versnellen. Door het volgen van het tweesporenbeleid bij woningbouw: enerzijds inbreiding en transformatie en anderzijds uitbreiding kunnen we de komende vijf tot tien jaar maximaal inspelen op de grote vraag naar woningen. Daarbij wel de opmerking dat de realisatiekracht onder druk staat: personeel dat deze plannen kan opzetten, beoordelen, begeleiden en tot realisatie brengen is ontzettend schaars.

Programma 2: Een leefbare gemeente

Doelen en acties

1- In Oude IJsselstreek is iedereen Positief Gezond

Met het vaststellen van de bestuursopdracht Wmo heeft de gemeente een nieuwe stap gezet in de transformatie binnen het sociaal domein. In 2021 zal deze nieuwe werkwijze een feit worden waarmee we maximaal insteken op handelen vanuit het inwonersperspectief, met oog voor het normaliseringskader.

Inwoners met een ondersteuningsbehoefte worden optimaal duurzaam ondersteund. Wij werken pro-revaliderend. Ook op andere terreinen binnen het sociaal domein zetten we in op deze visie. Zo stellen we een lokaal plan gezondheid op, met daarin aandacht voor de dementievriendelijke gemeente, en voeren dat uit, vanuit onze visie dat regie kunnen voeren op je eigen leven voldoening geeft.

Stand van zaken

De Coronapandemie heeft ervoor gezorgd dat we het tijdsplan waarin de bestuursopdracht Wmo wordt uitgevoerd hebben opgeschoven. De impact van de Coronapandemie is op de organisaties en medewerkers van onze partners groot. We hebben daarom in overleg besloten om het tijdsplan te verschuiven zodat we met elkaar zorgvuldig uitvoering kunnen blijven geven aan onze gezamenlijke ambitie zoals die is opgenomen in de Houtskoolschets Energiek en Veerkrachtig Oude IJsselstreek. We werken er nu aan om in 2021 alle besluitvorming afgerond te hebben. Dit zodat we in het eerste half jaar 2022 de implementatie kunnen uitvoeren om op 1 juli 2022 klaar te zijn voor de nieuwe manier van werken en organiseren.

Eind 2020 heeft het college een plan van aanpak dementie vastgesteld. Vier thema's staan hierin centraal: preventie, mantelzorgondersteuning, passende zorg voor mensen met dementie en een dementievriendelijke samenleving.

In 2021 hebben medewerkers van de gemeente die klantcontacten hebben een training 'dementievriendelijke samenleving' gevolgd. Het nieuwe Lokaal Ouderen Netwerk Oude IJsselstreek komt vier keer per jaar bijeen om ontwikkelingen rondom ouderen, waaronder ouderen met dementie, te bespreken en samen activiteiten op te pakken. Hierin participeren diverse partners uit het sociaal- en medisch domein.

In maart 2021 heeft de gemeenteraad de lokale gezondheidsagenda vastgesteld. Deze agenda kent drie speerpunten: kansen(on)gelijkheid, mentale gezondheid en vitaal ouder worden.

We zijn vervolgens gestart met de uitvoering. In april hebben we een aantal openbare speelplekken rookvrij gemaakt. In mei starten we met Welzijn op Recept. In juni openen we twee ontmoetingscentra voor ouderen (in Ulft en Silvolde/Terborg) waar ook kwetsbare ouderen, waaronder ouderen met lichte dementie welkom zijn. Ook zijn we bezig met de voorbereidingen om tot een lokale coalitie tegen eenzaamheid te komen.

2- In Oude IJsselstreek heeft niemand een uitkering

In 2021 is de gemeente weer volledig zelf verantwoordelijk voor het uitvoeren van de Participatiewet. Zoals in de bestuursopdracht "Kijk op Werk" staat, vindt het college van B&W dat iedereen in onze gemeente recht op werk heeft. Om dit mogelijk te maken richten we een nieuw bedrijf. De Oude IJsselstreek BV geeft werk aan inwoners die in andere gevallen recht op inkomensondersteuning hebben. Inwoners van Oude IJsselstreek ervaren daarbij vertrouwen en gelijkwaardigheid. Aansluitend op de vernieuwende aanpak van Kijk op Werk zal ook ons beleid Schuldhulpverlening hier een bijdrage aan leveren. Daarvoor voeren we de uitvoeringsagenda Schuldhulpverlening uit. Inwoners van Oude IJsselstreek zijn duurzaam schuldenvrij. Extra aandacht krijgt de gewenste oplossing voor de armoedeval (werken moet lonen) en de inrichting van maatschappelijke banen.

3- In Oude IJsselstreek werken we volgens de bedoeling

Met de transformatie binnen het sociaal Domein zetten wij volledig in om samen met onze partners opgeworpen schotten af te breken en te vereenvoudigen waarmee wij dienstverlening voor en aan onze inwoners en organisaties verbeteren. Het sociaal domein is voor ons een ondeelbaar geheel, we werken daarom integraal en stelsel overstijgend, vanuit onze visie dat;

Stelsels en systemen alleen ondersteunend moeten zijn, en niet leidend. Ondersteunend aan onze uitgangspunten zal normaliseringskader via de bestuursopdrachten en beleidsplannen nog meer ingebed worden in ons handelswijze en gaan we ook vanuit een wetenschappelijk kader deze transformatie laten volgen en beoordelen.

Stand van zaken

De drie bestuursopdrachten binnen het Sociaal Domein worden in 2021 verder uitgevoerd en doorontwikkeld.

Buurtzorg Jong vormt al sinds 1-1-2020 de toegang tot de zorg en ondersteuning voor jeugd en gezin en raakt steeds meer ingebed in onze gemeente en is daarmee een belangrijk onderdeel van ons lokale zorgnetwerk.

Ten aanzien van de Wmo worden samen met de partners stappen gezet, zo is er een houtskoolschets van de nieuwe manier van werken gemaakt. Wij zullen samen met onze partners in de loop van dit jaar nog verdere stappen zetten om te komen tot een gezamenlijke manier van werken waarbij de inwoner centraal staat en de professionals niet langer onnodig gehinderd worden door verschillende stelsels en wettelijke regimes.

STOER is sinds 1-1-2021 operationeel, het eerste kwartaal van 2021 is voornamelijk gericht geweest op de basis op orde en bestaanszekerheid. De eerste betalingen van de uitkeringen zijn inmiddels gedaan. De strategische agenda voor de verdere transformatie wordt in het tweede kwartaal opgesteld.

Naast de bestuursopdrachten is er nog de inkoop met daarbij enkele lokale percelen voor Wmo en Jeugd. Door ook bij de inkoop te werken vanuit de visie en vanuit de gedachte van partnerschap wordt een extra element toegevoegd aan de integrale transformatie. Ook werken wij actief mee aan een traject tot een verbeterde toegang in het Sociaal Domein, wij zetten daarbij in op een gedeelde visie en werkwijze van onze verschillende partners.

Naast deze grotere plannen en projecten zijn wij dagelijks bezig met de transformatie in onze contacten met inwoners en partners, in ons werkoverleg, in ons doen en laten. We merken dat vooral in die, soms kleine, dagelijkse handelingen de beweging die wij hebben ingezet met onze transformatie tot uitdrukking komen en bijdraagt aan het welzijn van onze inwoners.

Wij zetten ons als gemeente, vaak in samenwerking met andere gemeenten, in om de randvoorwaarden in wet- en regelgeving waarbinnen wij moeten werken 'transformatieproof' te maken, we lobbyen actief richting Den Haag.

Programma 3: De werkende gemeente

Doelen en acties

1- Impulsprogramma economie en wonen

De werkgelegenheid en economie in Oude IJsselstreek zijn sterk conjunctureel afhankelijk. We willen die conjuncturele schommelingen afvlakken en de economische dynamiek verhogen. Dat vraagt om een lange termijn aanpak met behoud van de lopende en dagelijkse dienstverlening voor bedrijven zoals verwoord in de rode loper aanpak. Deze aanpak is verwoord in het 'aanvalsplan conjuncturele schommelingen' ook wel 'plan B' genoemd.

Met een impulsprogramma stimuleren we de economische innovatie en duurzame ontwikkeling specifiek op een aantal sectoren en dagen we het bedrijfsleven uit om juist ook vorm te geven aan de brede welvaart. Met woningbouw genereren we niet alleen economische activiteit en werkgelegenheid, maar zorgen we ook met de juiste woningen voor compacte en leefbare winkelcentra met toekomstbestendige voorzieningen die goed bereikbaar zijn. Zo dragen we als overheid en bedrijfsleven samen bij aan de dimensies 'woontevredenheid', 'werk' en 'duurzaamheid' en maken we de lokale en regionale economie weerbaarder voor schommelingen in laag- en hoogconjunctuur.

Stand van zaken

Binnen het impulsprogramma, dat uitgaat van een stimulerende inzet van de overheid in economisch mindere tijden, zijn een aantal speerpunten benoemd. Die verschillende aandachtsgebieden en sectoren zijn verder geanalyseerd en uitgewerkt zodat we hier met de raad verder over in gesprek kunnen. De middelen die voor elke sector benodigd zijn zullen uit de verschillende eigen beleidsvelden gefinancierd gaan worden maar blijven als geheel in de uitwerking van dit plan in beeld. .

Daarnaast liggen we op schema voor wat betreft de voorbereidingen voor de revitalisering van de verschillende bedrijventerreinen zodat daar binnenkort mee gestart kan worden.

Voor de woningbouw is de laatste maanden besluitvorming voorbereid en wordt ingezet op een woningbouwimpuls. Dit is een van de als speerpunt benoemde sectoren uit het impulsprogramma, waarbij ook eigen grondposities worden ingezet om dit te verwezenlijken (zie ook programma 1 '(ver)Bouwen').

2- Uitvoeringsprogramma toerisme en recreatie

Om de leefbaarheid, werkgelegenheid en de 'branding' (merk) van de gemeente te versterken, zetten we in op toerisme en vrijetijdseconomie. Naast het feit dat dat de sector een belangrijke economische factor is met een werkgelegenheidsaandeel vergelijkbaar met de landbouwsector, draagt de sector vooral ook bij aan de tevredenheid van de inwoners en bezoekers aan 'gezondheid', 'werk en privé' en 'subjectief welzijn'.

Daarbij voorzien wij een groei van deze sector en daarmee ook een potentiële groei in werkgelegenheid en inkomen. Ontwikkeling van de sector toerisme en recreatie draagt bovendien bij aan de bekendheid en de waardering van onze regio.

Dit is dus bij uitstek een sector die de brede welvaart kan versterken. We nemen daarom een aantal maatregelen:

- De drie potentiële ontwikkelingen die de sector en het gebied op een hoger plan kunnen tillen worden verder op haalbaarheid onderzocht en zo mogelijk gerealiseerd. Het gaat dan om een DRU-hotel, een depotmuseum en recreatievaart op de Oude IJssel;
- Er komt een meerjarige aanpak per toeristisch kerngebied en per doelgroep. Ook volgt een uitnodigingskader om initiatieven van ondernemers in toerisme en recreatieruimte te bieden.
- Potentiële cross-overs (naar andere sectoren) worden verkend en benut, zoals naar de landbouw en lokaal geproduceerd voedsel, kunst en cultuur, zorg en gezondheid (bewegen en fietsroutes) en natuur en landschap.

■ Stand van zaken

Dit voorjaar wordt een ontwikkelperspectief aan de gemeenteraad aangeboden met daarin de kaders voor een doorontwikkeling van het DRU Industriepark waarin de drie genoemde ontwikkelingen worden meegenomen. Onderzoeken naar de bouwkundige en technische geschiktheid van de gebouwen voor genoemde functies zullen na vaststelling van de het ontwikkelperspectief verder worden opgepakt. Als onderdeel van de visie Oude IJsselzone zijn 4 thema's gekozen waaronder recreatie & toerisme, en vaarwegbeheer. Deze vaststelling geeft ons naast een blik in de toekomst ook nu al de gelegenheid om dit jaar nog aan de slag te gaan om de recreatievaart op de Oude IJssel te versterken. Inmiddels is het uitvoeringsprogramma gepresenteerd aan de raad waarin per toeristisch kerngebied en met aandacht voor de zowel bestaande als nieuwe doelgroepen, een uitvoeringsagenda 2021-2022 is opgesteld. De gemeente werkt daarin samen met onder meer de nieuwe toeristische organisatie STROIJ en Achterhoek Toerisme (regio coördinator) aan de doelstellingen. Met de door de raad beschikbaar gestelde versnellingsgelden is bijvoorbeeld reeds de personele uitbreiding geëffectueerd. Er is een link gelegd met het project Onbeperkt Genieten in de Achterhoek waarbij gestreefd wordt naar onbeperkte toegankelijkheid bij toeristische objecten en evenementen voor iedereen. Ook wordt gewerkt aan de aanleg van MTB-routes en is een begin gemaakt met het project Circukunst. Dit is een ontwikkeling van een bijzondere vorm van recycle-/circulaire kunst in de openbare ruimte.

- Net als de (toeristische en horeca-) ondernemers hopen wij dat de maatregelen als gevolg van de corona pandemie steeds verder en snel versoepeld kunnen worden, zodat de sector dit jaar toeristen en recreanten steeds vaker welkom kan heten.

3- Vitale en toekomstgerichte bedrijventerreinen

Als gemeente faciliteren we belangrijke vestigingsplaatsfactoren voor bedrijven. Zo werken we aan woningbouwplannen (zie ook het impulsprogramma en de doelstellingen binnen programma 1), aan de ontwikkeling van de derde fase van bedrijventerrein Hofskamp Oost (Het Varssevelds Industriepark (Het VIP) en maken we plannen voor revitalisering van bestaande bedrijventerreinen. Het gaat daarbij om duurzaamheid, bereikbaarheid, voorzieningen, wandel- en fietsroutes, groenontwikkeling, tegengaan van hittestress en wateroverlast, samenwerking (parkmanagement) en veiligheid, tegengaan van leegstand en bevorderen van veiligheid. We ondersteunen detaillisten in de uitwerking van plannen om onze winkelgebieden vitaal te houden. En we staan zij aan zij als gaat om de bereikbaarheid van en in onze regio. Met onze faciliterende en voorwaarde scheppende rol bij de ontwikkeling van bedrijventerreinen dragen we bij aan dimensies als 'werk', 'woontevredenheid'. Maar ook aan 'gezondheid', 'milieu', 'veiligheid' en 'balans werk en privé' door de bedrijventerreinen groen en duurzaam vorm te geven en de potentiële en reeds gevestigde ondernemers te verleiden bij te dragen aan sociaaleconomische en duurzaamheidsdoelstellingen van de brede welvaart. Daarmee wordt overheid en bedrijfsleven meer en meer partner bij het versterken van het tevredenheid van de inwoners van onze gemeente en van de Achterhoek.

■ Stand van zaken

We zien dat er, ondanks de coronacrisis, interesse is voor de laatste resterende bedrijfskavels op zowel De Rieze als Hofskamp Oost II.

We hopen die interesse dit jaar om te zetten in de verkoop van de kavels zodat bedrijven kunnen bouwen en doorgroeien.

Samen met een technisch adviesbureau en veel vakcollega's maken we ontwikkelscenario's voor de revitalisering van enkele bestaande bedrijventerreinen, zoals Hofskamp Zuid en IJsselweide. Hierbij kijken we naar de bestaande situatie van de terreinen en de kaders die de provincie stelt aan de revitaliserings. Met de middelen die de raad reeds beschikbaar heeft gesteld onderzoeken we in hoeverre we deze zodanig kunnen inzetten dat ook de provincie bijdraagt aan de door hen geformuleerde ambities.

Het is de bedoeling dat we in 2021 deze interne ontwikkelscenario's met externe partijen, met name de ondernemers op beide terreinen, gaan bespreken om te kijken naar een geschikt ontwikkelscenario.

Daarbij wordt er een onderscheid gemaakt tussen de openbare ruimte enerzijds en de bedrijfskavels anderzijds. Bij de bedrijfskavels zal er vooral vanuit een faciliterende rol gekeken worden.

Bij de ontwikkeling van het VIP is, na het vaststellen van het bestemmingsplan in 2020, beroep ingediend door mensen die ook een zienswijze hebben ingediend. We zorgen voor een zorgvuldige behandeling hiervan en voeren gesprekken met de indieners van het beroep.

Naast de beroepsprocedure zijn we doorgegaan met de voorbereidingen van de verdere ontwikkeling. Dit betreft grondverwerving, voorbereidingen rondom het aanstellen van een bouwteam, afronding van ecologisch onderzoek en het uitwerken van de duurzaamheidsambities.

4- Gelijke kansen voor iedereen

We werken aan het verkleinen van de kansongelijkheid. Dit doen we door samen te werken met onderwijsinstellingen en werkgevers in projecten als Meedoen Werkt! Maar ook door in het onderwijssysteem kinderen vroegtijdig te helpen bij eventuele (onderwijs)achterstanden en hen mogelijkheden te bieden voor deelname aan onderwijs. Anders geformuleerd bevorderen we juist de kanselijkheid. Als gemeente hebben we namelijk naast onze wettelijke taken als 'de leerplicht' en 'leerlingenvervoer' juist de mogelijkheid om vergelijkbaar als bij de Wmo kinderen en ouders te helpen bij het voorkomen van problemen. Vormgeven van inclusief onderwijs en doorgaande leerlijnen doen we dan ook samen met de onderwijsorganisaties (van kinderopvang, via primair onderwijs naar voortgezet en beroepsonderwijs). Juist om in alle fasen van het leven die ondersteuning te bieden waar zowel onze inwoners als ook onze werkgevers behoefte aan hebben. Dat willen we meer proactief doen, dan reactief; meer preventief dan curatief. Wij zijn er namelijk van overtuigd dat normaliseren, voorkomen en samenwerken in het onderwijs bijdraagt aan een 'beter en een voor iedereen passend opleidingsniveau' dat ook weer bijdraagt aan dimensies als 'werk', 'inkomen', 'maatschappelijke betrokkenheid' en 'subjectief welzijn'.

■ Stand van zaken

De gesprekken met het onderwijs, de kinderopvang, de jeugdzorgaanbieders etc. zijn op dit moment intensiever en veelvuldiger omdat de corona-maatregelen hun weerslag hebben op de jeugdigen – met name in kwetsbare situaties -. Kinderen in kwetsbare situaties zijn beter in beeld en er wordt gericht actie op ondernomen door de organisaties om hen te helpen.

Er is een -regionale- routekaart uitgewerkt voor collectieve Onderwijs-Jeugdarrangementen. De gemeente heeft een nieuwe verordening leerlingenvervoer vastgesteld. De regionale en lokale aanpak laaggeletterdheid is uitgewerkt in een activiteitenplanning. Op basis van een regionaal aanbestedingstraject is met het Graafschap College een nieuwe overeenkomst gesloten voor het aanbod van volwasseneducatie.

5- Vitale en toekomstgerichte schoolgebouwen

Onze wettelijke taak om voor adequate onderwijshuisvesting te zorgen pakken we breder en integraler op dan voorheen. In het IHP (Integrale Huisvestingsplan) is een prioritering voor de investeringen in onderwijshuisvesting vastgesteld. Daar komen belangrijke thema's als 'duurzaamheid' en 'veilige en vertrouwde leefomgeving' bij.

Daar waar nieuwe schoolgebouwen komen en/of bestaande gebouwen verbouwd worden, gaan we nog meer dan voorheen in op duurzaamheids- en milieumaatregelen (zowel in materiaalgebruik als ook in installaties). We maken daarmee de gebouwen echt up-to-date. Daarbij is een schoolgebouw geen eiland maar staat deze in een buurt en heeft een veelheid aan contacten met 'buiten', met ouders en instellingen.

Omstandigheden van thuis hebben effect op schoolprestaties. Mogelijke problemen rond integratie, gezondheid, veiligheid, armoede en jeugdzorg komen daarmee de school binnen. De school is daardoor ook steeds meer een vindplaats en een kans om contacten te leggen en de basis voor de jeugd te versterken. Met de schoolorganisaties zetten we samen in op een bredere maatschappelijke betrokkenheid bij en van jeugd.

■ Stand van zaken

De inzet is met name gericht geweest op de duurzame ontwikkeling van de onderwijshuisvesting en het steeds meer benutten van de school als vindplaats van belemmeringen voor de jeugd om zich te ontwikkelen. School als vindplaats heeft betrekking op gelijke kansen voor iedereen en het gesprek vindt vrijwel dagelijks plaats met het onderwijs, de kinderopvang, de jeugdzorgaanbieders etc.

Qua huisvesting hebben we voortgang geboekt bij de planontwikkeling van het IKC Gendringen en IKC Silvolde. In een breder verband zijn we begonnen met het actualiseren van het huidige IHP door onder meer de actuele leerlingenprognoses in beeld te brengen en een actuele duurzaamheidsscan van schoolgebouwen te maken. In het komend half jaar zullen we hier met de schoolbesturen over in gesprek gaan.

Programma 4: De dienstverlenende gemeente

Doelen en acties

1- Datalab Gelderland Oost

Op alle terreinen waar we als overheid actief zijn, wordt het steeds belangrijker om data goed in te zetten. Om steeds beter aan te sluiten op wat er gebeurt in de leefwereld of waar behoefte aan is. Zo biedt bijvoorbeeld de monitor over woonwensen ons inzicht in de behoefte aan te bouwen woningen (aantal, waar, doelgroep). Dit datagedreven werken is enorm belangrijk om beter te kunnen bepalen waar we resultaat op willen behalen en hoe we deze effecten op een effectieve manier kunnen meten, monitoren en verantwoorden.

Dit alles vereist meer begrip van en specialistische kennis over de kracht van data en de ethische vraagstukken die daarmee samenhangen.

Via Datalab GO bundelen we de krachten op dit gebied, door samenwerking tussen het CBS, provincie en gemeenten. In 2020 geven we de samenwerking verder vorm zodat Datalab GO vanaf 2021 steeds meer uitvoering van en/of ondersteuning bij onderzoeksvragen kan bieden. Tevens zetten we -in partnerschap met de provincie- een leergang op om breed, bij de deelnemers zelf, ook het kennisniveau over datagedreven werken te verhogen.

De effecten van het hebben van een Datalab GO zijn met name te merken bij het vormgeven van beleid, bij gerichtere monitoring en verantwoording.



Stand van zaken

De verdere ontwikkeling van het Datalab loopt naar tevredenheid. De projectleider is aangesteld. Er zijn voor de komende periode drie thema's benoemd om concreet uit te werken: Covid-19, Ondernijning en Landschappelijke kwaliteit. Dit gebeurt in samenwerking met inhoudelijk betrokken collega's van de deelnemende gemeenten.

2- Doorontwikkelen dienstverlening

Van buiten naar binnen werken krijgt steeds meer vorm. Dat gebeurt bij participatieve trajecten bij grote onderwerpen en in de dagelijkse contactmomenten op al die terreinen waar de lokale overheid een uitvoerder en/of partner is. Door te denken en werken vanuit de bedoeling. Door op locaties aanwezig te zijn, te kijken en luisteren naar wensen of problemen. Het gebeurt ook door tijd en energie te blijven investeren in een goede, toegankelijke website.

Mede door corona heeft nu zo'n beetje iedereen ervaren dat digitaal samenwerken goed kan werken en extra opties kan bieden zoals via beeldbellen even snel iets te bespreken, ook met inwoners, ondernemers of samenwerkingspartners. Daar investeren we in en versnellen het traject via het project 'digitaal samenwerken werkt'.

Daarnaast voeren we de visie op dienstverlening uit, waarin we onder andere onze producten en diensten (ook) online gaan aanbieden.

Wat de doorontwikkeling oplevert, meten we onder andere door bij inwoners, bedrijven (of onze eigen gebiedsmakelaars) naar de tevredenheid over onze dienstverlening te vragen.

Programma 5: Bedrijfsvoering / overhead

1. De gemeente als werkgever

Binnen Oude IJsselstreek zijn we één van de grotere werkgevers, met ongeveer 300 mensen in vaste dienst en een flexibele schil. Er gaat jaarlijks circa 18 miljoen om in de P-begroting aan loonkosten en opleidingen. Daarmee dragen we bij aan de dimensies inkomen, werk, balans tussen werk en privé en sociale contacten. De mensen die voor de gemeente werken, moeten hun vak verstaan, midden in de samenleving (durven) staan en goed opgeleid en zo vitaal mogelijk zijn. Dit vraagt vanuit onze rol als werkgever om goed werkgeverschap. Als werkgever willen we onze medewerkers goede faciliteiten blijven bieden, zoals huisvesting, opleidingsmogelijkheden en mogelijkheden om flexibel en plaats- en tijdsafhankelijk te kunnen werken. Deze faciliteiten dienen daarmee als middel om onze inwoners ten dienste te kunnen zijn. Komend jaar leggen we als werkgever extra focus op het verbeteren van onze informatievoorziening, digitalisering, de interne beheersing en verantwoording en vitaliteit.

Doelen en acties

1- Interne beheersing

Als betrouwbare overheid moeten we uiteraard kunnen uitleggen en verantwoorden hoe we onze publieke middelen uitgeven en waaraan. De meting om te toetsen of we dit goed doen, uit zich in een goedkeurende verklaring van de accountant. Dat betreft dan de financiële rechtmatigheid. Maar interne beheersing gaat verder dan dat. We maken in de komende jaren de beweging van puur financiële verantwoording naar verantwoording op effect, inhoud en doelmatigheid. Zodat we beter kunnen uitleggen waar we het voor doen en wat het bijdraagt aan de brede welvaart voor onze inwoners. Het jaarverslag, met de verantwoording op de effecten, wordt daarmee steeds belangrijker. In samenwerking met de accountant gaan we deze nieuwe vorm van verantwoording in de organisatie borgen. Vanuit de bedoeling en passend bij onze werkwijze (verantwoordelijkheid laag leggen, geen controletoren, maar wel voldoen aan wet- en regelgeving). Zodat we zelf het in control statement kunnen afgeven. Gezien het aantal taken en verantwoordelijkheden, krijgen we met een relatief beperkte groep mensen veel voor elkaar. Voor een gemeente met onze omvang zitten we namelijk aan de onderkant van de benchmark 'aantal medewerkers per inwonertal'. Hier zijn we trots op, maar het is tegelijkertijd kwetsbaar en het vraagt flexibiliteit, kwaliteit en vitaliteit van onze mensen. Het is dan ook van belang ook als werkgever bij te dragen aan onder andere de vitaliteit. Daartoe is onder andere een vitaliteitsfonds ingesteld als proef. De vitaliteit meten we elke drie jaar en daarop volgen dan een aantal specifieke workshops waar mensen gebruik van kunnen maken.

Stand van zaken

Uitdaging voor 2021 is de passende inrichting van de "rechtmatigheidsverklaring" vorm te geven. Interne bevindingen hangen samen met de inrichting hiervan. Er staan nog bevindingen open die door de accountant dan wel door onze eigen Interne Controle gedaan zijn. Het oppakken van deze bevindingen is een opgave. Dat zit hem ook in de complexiteit van de bevindingen. We zijn in gesprek met de procesverantwoordelijke binnen de organisatie hoe we dit het best en meest praktisch kunnen vormgeven, op weg naar de eigen rechtmatigheidsverklaring. Aangaande vitaliteit blijft het vitaliteitscafé de organisatie meten en adviseren door frequent stukken online te plaatsen of het goede gesprek met de collega te voeren. In Q4 staat het PMO (Preventief Medewerkers Onderzoek) gepland.

2- Goede informatievoorziening

Informatievoorziening wordt steeds belangrijker. Er komt steeds meer informatie, die steeds meer digitaal toegankelijk is. Goede, juiste, volledige informatie die goed toegankelijk is, is één van de belangrijkste aspecten om een betrouwbare overheid en een fijne samenwerkingspartner te kunnen zijn. Uiteraard rekening houdend met de privacywetgeving. Het vraagt voortdurend aandacht en investeren om dit goed te (blijven) doen.

Zo gaat in het komende jaar extra aandacht naar GEO-basisregistratie en Informatie Beheer Openbare Ruimte. Een goede ICT is de basis om te zorgen dat werkprocessen van de organisatie, het college en de raad goed lopen. De maatschappelijke ontwikkelingen (bijvoorbeeld de maatregelen rond corona) vragen er om steeds meer digitaal te werken en te communiceren. Dit pakken we onder andere op met het project 'digitaal samenwerken werkt', waarmee we Office 365 versneld implementeren en onze digitale infrastructuur daarop aanpassen.

■ **Stand van zaken**

De budgetten en de aansturing van de GEO-basisregistraties zijn met de begroting 2021 gecentraliseerd en langs vier lijnen wordt nu de GEO-informatievoorziening verbeterend, te weten: data, processen, organisatie en ICT. Daarnaast is er een nieuw systeem voor het beheer van de openbare ruimte aangeschaft. Die zal naar verwachting aan het eind van het tweede kwartaal operationeel zijn waarna ook daar het werk aan de kwaliteit van de data zal beginnen. Ter bevordering van het digitaal werken is een tweetal projecten gestart. In het tweede kwartaal zullen alle medewerkers over de juiste hardware beschikken om goed digitaal te kunnen (samen)werken. Het tweede project over hoe de beschikbare applicaties daarvoor optimaal in te zetten loopt het hele jaar nog door.

3- Huisvesting

Onze 'stenen' ondersteunen onze dienstverlening. De kwaliteit hiervan moet simpelweg voldoen aan de functie waar ze voor zijn, aan duurzaamheidseisen en aan de arbo. En dat alles in redelijkheid. De gebouwen zijn wel meer dan een fysieke werkplek, ze bieden ook het fundament om bijvoorbeeld goed van buiten naar binnen te kunnen werken. Vandaar dat we geïnvesteerd hebben in de ontvangsthal, een van onze visitekaartjes en in vergaderruimtes waar externe overleggen plaatsvinden. En in de Proatbus, als een werk- en ontmoetingsplek die in de hele gemeente kan komen.

■ **Stand van zaken**

In 2020 hebben we vanuit het eenmalige bedrag voor herinrichting werkplekken op basis van de uitkomsten van de RI&E alle werkplekken op het gemeentehuis voorzien van zit/sta bureaus. De stoelen waren het jaar ervoor al vernieuwd. Ook zijn akoestische wanden geplaatst. Voor het jaar 2021 staat nog een restantbudget open voor de herinrichting van een aantal (spreek)ruimtes. Dit wordt later dit jaar opgepakt, aangezien we eerst duidelijk willen krijgen wat het plaats- en tijdsafhankelijk werken precies voor ons gaat betekenen en hoe we het gemeentehuis willen gaan gebruiken.

4- Communicatie

Communicatie en informatie zijn onze olie, onze energie in de motor. We communiceren als gemeente ontzettend veel over heel veel onderwerpen. Zonder goede informatie loopt deze motor niet. En als we niet goed communiceren, begrijpt niemand het. Onze communicatie moet begrijpelijk, toegankelijk en vanuit de leefwereld van de inwoner zijn. Blijvende aandacht voor communicatie en de uitvoering van de communicatievisie is dan ook van belang. Het komende jaar zetten we het communiceren met beeldmateriaal voort. Ook hier heeft de corona een versnelling en verbreding gegeven in de wijze waarop we dat doen. Niet alleen onze communicatie speelt hierin een rol. Ook communicatie van anderen (lees, publieke media) draagt bij aan de beeldvorming en aan de controle op het democratisch bestel die bij een betrouwbare overheid horen. Een professionele publieke omroep draagt zo direct bij aan de dimensie van maatschappelijke betrokkenheid. We vinden het dan ook belangrijk om te (blijven) bijdragen in de ontwikkeling en het levensvatbaar houden van Regio8.

■ **Stand van zaken**

Vanuit de hoofdlijnen van de communicatievisie communiceren we over activiteiten van de gemeente, het waarom ervan en wat het voor inwoners betekent. We werken aan een organisatiebreed participatiebeleid. De gemeenteraad heeft in maart ingestemd met de startnotitie. Begin dit jaar hebben we voor onze website het waarmerk 'Drempelvrij' ontvangen. Dit betekent dat de website te lezen en te begrijpen is voor alle inwoners, ook voor mensen met een beperking. We blijven visuele middelen inzetten zoals video's, animaties en infographics.

2. De gemeente als maatschappelijk verantwoord ondernemer

Het maatschappelijk verantwoord ondernemen van de gemeente komt bijvoorbeeld tot uiting op het gebied van duurzaamheid, duurzame contacten en contracten, en inclusief werkgeverschap. Op deze manier kunnen we ook als bedrijf bijdragen aan het versterken van de brede welvaart op met name de dimensies werk, sociale contacten, subjectief welzijn, milieu en maatschappelijke betrokkenheid. Daarnaast zijn we soms ook een onderneming (met een sociaal oogmerk) binnen het privaatrecht en met een eigen winst- en verliesrekening. Bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van bedrijventerreinen en de verkoop van openbaar grondgebied.

Doelen en acties

1- Aanbestedingsbeleid

We zijn zuinig op onze publieke middelen. We willen aan de ene kant maximaal rendement halen uit elke euro. Maar we zien dat dat rendement ook prima, of zelfs beter, te behalen is door op andere wijze aan te besteden, door bijvoorbeeld uit te nodigen om de beste kwaliteit te bieden voor de prijs die wij er voor over hebben, of door langjarige afspraken te maken. Zo heeft bijvoorbeeld de subsidietender een langjarige samenwerking met Buurtzorg Jong opgeleverd. Door overeenkomsten af te gaan sluiten via de methode “conscious contracts”, werken we aan partnerschappen. Op deze wijze werken past binnen de twee begrippen normaliseren en innoveren/samenwerken (uit sociaal domein). Maar we willen met ons aanbestedingsbeleid ook zo goed mogelijk bijdragen aan de inhoudelijke beweging vanuit de andere programma’s. Zodat we als bedrijf maatschappelijk verantwoord ondernemen. Met bijvoorbeeld contracten die een stevige sroi-component (social return on investment) hebben en die de lokale economie ondersteunen. Of de duurzaamheid ondersteunen door bedrijven uit te dagen of eisen te stellen op het gebied van circulariteit. En in het verlengde hiervan zoeken we naar mogelijkheden om de administratieve last van de bedrijven (en onze eigen organisatie) te verminderen. Om dit te bereiken kijken we opnieuw naar het aanbestedingsbeleid.

Stand van zaken

De methode van conscious contracts wordt in het Sociaal Domein toegepast in de begin maart 2021 gepubliceerde subsidietenders Specialistische Jeugdhulp in de buurt en Wmo-hulp in de buurt. Op basis van deze subsidietenderprocedures wordt met ingang van 1 januari 2022 met een beperkt aantal gegadigden een langlopende samenwerkingsrelatie aangegaan waarbij we de mogelijkheid creëren om constructief te investeren in een lokaal hulpnetwerk dat passend is voor de zorgvraag in onze gemeente. Het toepassen van Social return on investment bij aanbestedingen is maatwerk en wordt per aanbesteding beoordeeld. Het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid is up-to-date.

2- Inclusief werkgeverschap

Als werkgever gaan we steeds meer toe naar een organisatie met hoogopgeleiden. Dit is een bijna autonome beweging vanuit de taken die we hebben en erbij krijgen vanuit het rijk (denk aan de decentralisaties). Vanuit de inclusieve maatschappij willen we echter een zo breed mogelijke afspiegeling in onze organisatie. Dat betekent dat we bepaalde taken zelf willen blijven uitvoeren, zoals beheer openbare ruimte omdat dat een brede werkgelegenheid biedt. Qua quotum voldoen we al jaren aan de eisen van de participatiewet om mensen uit het doelgroepenregister een arbeidsplaats te bieden; met name bij onze buitendienst omdat daar meer dan 20 mensen zijn gedetacheerd vanuit Laborijn. Echter, we zien inclusief werkgeverschap breder en streven erna in het eigen gemeentelijke bedrijf werk te bieden aan een aantal mensen uit deze doelgroep. Dit sluit ook naadloos aan bij de gedachte van Meedoen Werkt!

Stand van zaken

We hebben dit streven afgelopen jaar gebracht naar een paar concrete resultaten. We hebben 2 inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt in vaste dienst genomen en 3 Wajongers ervaring laten opdoen door ze passend werk te bieden binnen de gemeentelijke organisatie. Een van hen heeft een tijdelijk contract gekregen bij ons participatiebedrijf STOER.

Onvoorzien

Op basis van wet- en regelgeving is in de begroting een stelpost onvoorzien opgenomen. Dit is € 49.000 per jaar. Om van de stelpost onvoorzien gebruik te maken, moet het doel voldoen aan de 3 O's, onvoorzien, onvermijdbaar en onuitstelbaar.

Er zijn nog geen mutaties te melden op onvoorzien.

Onvoorzien begroting 2021 (x 1.000)	Aanwending	Nog te besteden
Primitieve begroting beginstand		49
Stand 1-5-2021		49

Financiële positie

Afwijkingen

Pgr	Omschrijving	Afwijking	I/S	Toelichting op de afwijking
1	Gladheidsbestrijding	-45.000	I	Door de extreme winter van 2020/ 2021 is er een flink tekort van het budget. Dit komt mede door extra inkoop van zout en inzet van loonwerkers om de wegen sneeuw vrij te krijgen.
1	Omgevingsvergunningen RO	10.000	I	Betreft de leges voor het handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening (onthefving bestemmingsplan). De verwachting is dat deze ontheffingen de komende jaren nog wel verleend zullen worden, omdat het omgevingsplan in het begin zal bestaan uit de huidige bestemmingsplannen. Op dit moment is al ruim de helft van het begrote bedrag voor 2021 binnengehaald. Gezien de aanvragen die er nog liggen en de vele plannen met betrekking tot de woningbouw planning, is de verwachting is dat de inkomsten uiteindelijk voor dit jaar ruim 10.000 hoger zullen zijn dan geraamd.
1	Omgevingswet	-57.000	I	Door de grote belasting binnen de organisatie, wordt er voor de voorbereiding voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet veel gebruik gemaakt van extern ingehuurde expertise. De verwachting is dat deze expertise het gehele jaar nodig zal blijven. Dit leidt tot een forse overschrijving van het jaarlijkse Omgevingswetbudget. Naar verwachting zal het dubbele worden uitgegeven van het jaarlijks begrote budget voor de Omgevingswet (225.000), waardoor de kosten zullen oplopen tot 450.000. Een deel van deze kosten worden opgevangen door de reserve Omgevingswet. Indien de raad met het vaststellen van de jaarrekening besluit om ook het overschot van 2020 aan deze reserve toe te voegen (waardoor de totale reserve Omgevingswet uitkomt op 168.000) zal het tekort naar verwachting uitkomen op 57.000.
1	Omgevingsvergunningen Wonen en Bouwen	200.000	I	De inkomsten van de leges voor het bouwen zijn hoger dan volgens de planning. Dit heeft mogelijk ook te maken met een aantal aanvragen van eind 2020, die financieel in 2021 zijn afgehandeld. Door het gewijzigde woningbouw beleid ontstaan meer mogelijkheden voor woningbouw met een stijging van de inkomsten tot gevolg. De verwachting is dat de inkomsten voor bouwen hoger (€ 200.000) zullen zijn dan geraamd. Er zijn op dit moment nog een aantal aanvragen voor woningbouw in behandeling die eind 2020 zijn ingediend. Deze volgen, in verband met de afwijkingen van de geldende bestemmingsplannen, de uitgebreide procedure van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. De verwachting is dat deze nog in het verloop van dit jaar worden afgehandeld. Tevens worden er nog enkele aanvragen voor bedrijfsgebouw en op de Rieze in Ulft en eventueel de Hofskamp in Varsseveld verwacht. Of er dit jaar ook nog aanvragen komen voor de Hofskamp Oost III, is afhankelijk van de beroepsprocedure die op dit moment tegen het bestemmingsplan loopt.
1	Accommodaties	-22.500	S	Nadeel in verband met onderraming jaarlijks terugkerende (onderhoud) contracten voor het portiersgebouw en sportcomplex de IJsselwieden en een voordeel ivm lagere kosten voor klachtenonderhoud SSP hal.
4	Reisdocumenten	36.000	I	De gemeentelijke leges zijn te laag begroot. Voor 2021 zijn de verwachtingen dat ze op 73.000 uitkomen. Het bedrag is het totaal van de verwachte aanvragen met daarop een percentage van 15% voor onvoorziene aanvragen (vermissingen, dubbele documenten etc.) We moeten wel een slag om de arm houden i.v.m. Corona. Mensen zullen minder op vakantie gaan.
4	Verkiezingen	-24.000	I	Er zijn extra lasten voor de verkiezingen ivm corona maatregelen en 3 daagse verkiezingen. Naar verwachting komen de kosten op minimaal 135.000,00. We krijgen een bijdrage vanuit het gemeentefonds van in totaal 127.016,00 (70.903,00 voor 2020 en 56.113,00 voor 2021 vanuit de decembercirculaire) De verwachte overschrijding over het huidige budget is ongeveer 80.000. Derhalve tekort voor 2021 80.000 min dekking uit algemene uitkering ad 56.000 restteert 24.000 nadeel te dekken uit de bij de jaarrekening voorgestelde resultaatbestemming corona.

5	Accommodaties	-11.100	S	Nadeel in verband met onderraming jaarlijks terugkerende (onderhoud) contracten voor openbare werken.
5	Abonnementen en losbladige uitgaven	-11.000	S	Er een abonnement afgesloten licentiebank Schulinck t.b.v. de omgevingsw et. Dit w as vooraf niet voorzien.
5	Bestuurskosten	-10.000	S	Structureel 10.000 bijramen per jaar inzake contributie VNG De bijdrage w ordt jaarlijks geïndexeerd met een percentage van 3,9%. Naast de verhoging met het genoemde percentage zit er een stijging in van het bedrag per inw oner tot het feitelijke kostenniveau bereikt is.
5	Deelnemingen Inkomsten	-227.000	I	Nadeel verw acht van totaal 227.000. We begroten op een 3 jaars gemiddelde en kennen per partij de volgende afw ijkingen: -/- 57.000 Vitens keert dit jaar naar verw achtung geen dividend uit om grote investeringen mogelijk te maken. -/- 103.000 Alliander heeft te maken met een lager resultaat over 2020 en keert 0,69 per aandeel uit. -/- 67.000 BNG, de dividend uitkering is w el w eer gestegen ten opzichte van 2019, maar nog steeds niet op niveau van de jaren hiervoor.
5	In- en externe financiering	-15.000	S	Verw acht nadeel 15.000. De bankkosten w orden sinds de nieuw e BBV regels uit 2018 niet meer omgeslagen samen met de rente via de renteomslag. Aangezien de bankkosten nog steeds stijgen is het raadzaam om vanaf de begroting 2022 en verder, jaarlijks 15.000 hiervoor te ramen.
5	Overige baten en lasten	-50.000	I	Na jarenlange planvorming over herontw ikkeling met appartementen en restauratie van het pand Deurvorst te Terborg is eind 2013 de optie tot aankoop van de locatie Deurvorst/Trinity door de gemeente op tafel gekomen. Bij de aankoop is destijds een subsidie gekoppeld ad 50.000 voor de aanpak van de panden Hoofdstraat 55, 59 en 63 te Terborg. Deze toezegging is toen der tijd niet als verplichting formeel vast gelegd in de boekhouding en is dus nu voor dit jaar een nagekomen nadeel.
5	P-begroting	PM		De verw achte overschrijding in de personeelsbegroting (gerekend over een heel jaar) kan oplopen tot 500.000 incidenteel en 250.000 structureel. Deze incidentele overschrijding w illen w e als risico opmerken aangezien w e niet alle vacatures direct kunnen invullen verw achten w e dat hier ook nog enige budgettaire ruimte kan ontstaan. De situatie is ontstaan omdat w e onder andere een inhaalslag maken. De raad is hierin via een raadsmemo in meegenomen.
alg d.	OZB woningen Inkomsten	40.000	I	De verw achtung op dit moment is dat w e ongeveer 40.000 meer opbrengsten hebben dan begroot. De oorzaak hiervan is dat de tarieven OZB al in september 2020 berekend zijn en nadien zijn er nog verschillende controles uitgevoerd.
alg d.	Algemene uitkering	748.805	I	De begroting 2021 is ingericht met de cijfers van de meicirculaire 2020. Nadien zijn de junibrief, septembercirculaire, decembercirculaire en als laatst de maartbrief van invloed gew eest op de cijfers van 2021. Het voordeel op de algemene uitkering w ordt grotendeels bepaald door extra coronacompensaties op de verschillende onderdelen. De afw ijkingen komen als volgt tot stand: Algemene ontw ikkelingen AU: - 84.163 Decentralisatie uitkeringen: + 3.737 (w aarvan - 1.263 geoormerkt) Afrekening voorgaande jaren: + 115.751 Coronacompensaties: + 713.480 (w aarvan 713.480 geoormerkt) Coronacompensaties w orden ontvangen voor onder andere cultuur, organisatie verkiezingen en afval.
alg d.	Algemene uitkering	-712.217	I	Oormerking algemene uitkering
Totale verwachte afwijking		-150.012		

Structurele afwijkingen	-69.600
Incidentele afwijking	<u>-80.412</u>
totaal	-150.012

Sociaal Domein

Het is nog niet mogelijk op dit moment een goed beeld te geven van de te verwachten financiële ontwikkelingen in het sociaal domein voor 2021. Dit heeft een aantal oorzaken. Onder meer is onduidelijk wat het effect van corona is geweest en zal hebben op de zorg- en hulpvraag en wat de consequenties zijn voor het beroep op inkomens- en minimaregelingen en de ondersteuningsregelingen op dat gebied vanuit het Rijk.

Daarnaast is Stoer inmiddels van start gegaan, maar in deze opstartfase kunnen we nog onvoldoende duiding geven op de ontwikkelingen van het cliëntenbestand in relatie tot het BUIG-budget. Ook missen we informatie vanuit Laborijn over de kosten en opbrengsten van de WSW, waarvoor we nu via een DVO samenwerken en is de afwikkeling van de uittreding nog onderhanden.

Voorts is sprake van diverse aanvullende rijksmiddelen, onder meer voor de gevolgen van Corona, maar ook voor de landelijke tekorten op de jeugdzorg. De laatste is voor 2021 vooralsnog een incidenteel budget, waarvan de hoogte voor onze gemeente pas in de meicirculaire duidelijk wordt.

De middelen die voor het sociaal domein worden ontvangen van het rijk worden ingezet voor het sociaal domein. Middelen die in het betreffende boekjaar niet worden uitgegeven gaan naar de reserve sociaal domein, eventuele tekorten worden hieruit onttrokken.

Tenslotte vragen allerlei ontwikkelingen in het sociaal domein (zoals bijvoorbeeld de lokale en regionale inkoop, de aanpassing van het woonplaatsbeginsel, de doordecentralisatie van Beschermd wonen, de bestuursopdracht Wmo, de doorontwikkeling van Stoer) erg veel van de ambtelijke organisatie, waardoor de werkdruk hoog ligt. Het is daardoor nog niet mogelijk gebleken om alle ontwikkelingen financieel goed te kunnen duiden.

Omschrijving	Afwijking	S/I	Toelichting op de afwijking
Algemene uitkering sociaal domein	1.570.302	I	Extra algemene uitkering voor Sociaal Domein in 2021 bedraagt € 1.570.302. De besteding van deze extra middelen blijft allemaal binnen "de hekjes" en geeft dus vrij besteedbaar geen voordeel op. De begroting 2021 is ingericht met de cijfers van de meicirculaire 2020. Nadien zijn de junibrief, septembercirculaire, decembercirculaire en als laatst de maartbrief van invloed geweest op de cijfers van 2021. Het voordeel op de algemene uitkering wordt deels bepaald door extra coronacompensaties op de verschillende onderdelen. De afwijkingen komen als volgt tot stand: Algemene ontwikkelingen AU SD: + 658.481 waarvan 630.519 voor voorgedij Decentralisatie uitkeringen: + 32.051 Afrekening voorgaande jaren: + 180.017 Coronacompensaties: + 699.753 (waarvan 699.753 geoormerkt) Coronacompensaties worden ontvangen voor onder andere re-integratie, bijzondere bijstand, schuldhulpverlening, jongeren, kwetsbare groepen, eenzaamheid en de TONK.
Totaal verwachte afwijking	1.570.302		

Budgettaire neutrale wijzigingen

Omschrijving	Afwijking	S/I	Toelichting op de afwijking
Dak- en thuislozen	-17.628	I	Muteert met de reserve SD betreft jaarrekening saldo 2020 dekking uit de reserve sociaal domein, in 2020 gaf dit budget een voordelig saldo van 17.628 in de algemene uitkering en is derhalve doorgeschoven naar 2021
Gids gelden (gezond in de stad)	-54.899	I	Muteert met de reserve SD betreft jaarrekening saldo 2020 dekking uit de reserve sociaal domein, in 2020 gaf dit budget een voordelig saldo van 54.899 en is derhalve doorgeschoven naar 2021
Invoering nieuwe wet inburgering	-72.927	I	Muteert met de reserve SD betreft jaarrekening saldo 2020 dekking uit de reserve sociaal domein, in 2020 gaf dit budget een voordelig saldo van 72.927 en is derhalve doorgeschoven naar 2021
Tussengroepgelden	-45.195	I	Muteert met de reserve SD betreft jaarrekening saldo 2020 dekking uit de reserve sociaal domein, in 2020 gaf dit budget een voordelig saldo van 45.195 en is derhalve doorgeschoven naar 2021
Totaal verwachte afwijking	-190.649		

Risico's en verwachtingen

Covid

Het uiteindelijke financiële resultaat voor de gemeente Oude-IJsselstreek is sterk afhankelijk van het verdere verloop van de COVID-pandemie, en de gevolgen daarvan. In de begroting 2021 zijn de risico's op PM gezet. Nu de pandemie maar voortduurt worden de vraagtekens steeds groter. Worden de bestaande rijksregelingen voortgezet en hoe lang nog. Kan het herstel voor de ondernemers op gang komen en wat is daarvoor nodig? Blijft de werkgelegenheid behouden of moeten meer werknemers en zelfstandigen bij de gemeente aankloppen voor een uitkering? En zijn er nog culturele en sportverenigingen die extra steun nodig hebben vanwege uitvallende activiteiten? Wie het weet mag het zeggen.

De risico's worden deels afgedekt. Bij het jaarverslag 2020 wordt voorgesteld een Bestemmingsreserve Corona te vormen uit de nog niet bestede maar in 2020 ontvangen rijksmiddelen voor de Coronabestrijding.

De beschikbare weerstandscapaciteit kan bestempeld worden als 'uitstekend' en biedt voldoende ruimte om de resterende niet door het rijk vergoede financiële gevolgen van de pandemie te dekken.

Begrotingswijziging

Pgr	Begrotingswijziging	Saldo
1	De gemeente waar het goed wonen is	24
2	Een leefbare gemeente	-1.760
3	De werkende gemeente	-
4	De dienstverlenende gemeente	-4
5	Bedrijfsvoering/ overhead	1.590
	Saldo begrotingswijzigingen	-150